

En el tronc de l'olivera palestina

per J. M. Sala—Valldaura

«Si l'assassí del teu germà —em digueren, somrients— et demana asil, cal que durant tres dies li donis sostre, taula i llit. Després, ja pots fer-lo fora, tot comunicant-li el perquè.» No era, evidentment, el meu cas: jo no havia matat cap palestí ni tenia pensaments de fer-ho, però —lluny de casa i sense possibilitats de travessar la frontera entre Jordània i Síria— justament els que havien estat expulsats de llur país em varen donar la millor cambra i les millors manges. Potser per això he traduït, del castellà, un poema del palestí Tawfiq Zaiiad.¹ És, en tot cas, una mostra ben clara de la poesia combativa i de resistència que domina en un sector i inclús en les penúltimes fornades de la literatura àrabiga.

Davant l'exili voluntari o forçós de gairebé quatre milions i mig, davant dels trenta-tres anys d'espera en els camps de refugiats, Tawfiq Zaiiad —alcalde de Nazareth— roman tossut a Israel, tot arrelant la seva història i el seu clam «en el tronc d'una olivera», també per gravar-hi la lluita i el record dels poblets palestins de Deir-Iasin i Kafr-Qasim (massacrats per grups sionistes el 1948 i el 1956). Se'm fan avinents uns versos del poeta basc Gabriel Aresti:

«Defensaré
la casa del meu pare.
Contra els llops,
contra la sequera,
contra la usura,
contra la justícia,
defensaré
la casa
del meu pare.
Perdré
els ramats,
els horts,
la pineda;
perdré
els dividends,
les rendes,
els interessos,
però defensaré la casa del meu pare. (...)»

Pertot, la voluntat de permanència, l'afany d'arrelament, la pruija de ser: un roure, un pi o una olivera per a aquest desig universal i mediterrani!

EN EL TRONC D'UNA OLIVERA de Tawfiq Zaiiad

Perquè teixeixo en llana,²
perquè, un dia i un altre, sóc objecte
d'ordres d'empresonament
i casa meua és blanc de les visites de la policia
que registra i «neteja»,

perquè no puc ni comprar un full de paper,
gravaré tots els meus secrets
en una olivera
del pati de casa.
Gravaré la meua història
i els capítols de la meua tragèdia
i els meus plans,
en els tarongers i en les tombes dels meus morts.
Gravaré tot el fel que m'he empassat
i que un poqui de la mel que fruïrem esborrarà.
Gravaré el número del rebut
de la nostra terra espoliada
i el lloc i les bogues del meu poblet,
i les cases dinamitades,
i els meus arbres abatuts,
i cada floreta del cap aixafada;
gravaré els noms d'aquells qui foren mestres
en consumir-me els nervis i l'alé,
i el nom de les presons
i de cada classe de manilles
que aferraren les meues mans,
i l'historial dels meus guardes
i cada insult que em tiraren a la cara.
Gravaré: «Kafr Qasim, no t'oblido».
Gravaré: «Deir-Iasin, el teu record ha arrelat en mi».
Gravaré: «Hem arribat al cim del drama,
ens ha anat rosegant la nostra tragèdia
però
hem arribat a dalt».
Gravaré tot el que m'explica el sol
i el que em xiuxieja la lluna
i el que em conta una alosa
prop del pou que abandonaren els amants.
Per recordar,
perfidiós, continuaré gravant
tots els capítols de la meua tragèdia
i totes les parts del desastre,
de cap a cap.
Allà,
del pati de casa.
Gravaré la meua història

1 Veg. Tawfiq Zayyad: *Ammán en septiembre y otros poemas* (trad. introd. i notes de Maria Rosa de Madariaga). Pamplona, Ed. Peralta, 1979.
2 Al·ludeix Mme. Lafargue, que el 1789 teixia en llana els noms dels enemics, mentre esperava el triomf de la Revolució. (Nota de M. R. de Madariaga.)

J.M. SALA-VALLDAURA